

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

16. TÝDEN (13.4.2026)

Kamil Holý

Výzkumný tým: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Počasí je chladnější, ale v teplejších dnech dochází k náletu škůdců do porostů. Oproti minulému týdnu se zvýšila početnost dospělců třásněnek na listech cibule, v některých porostech přesahuje 10 jedinců/rostlinu. Suché počasí třásněnkám vyhovuje, přilet do cibule bude pokračovat. Škodit mohou na cibuli prodávané s natí, která po sání mění barvu do stříbrna (vada vzhledu). Pokračuje migrace krytonosců, nové výsadby je třeba zakrýt co nejdříve po vysázení. Pokud budou příhodné podmínky, je velká pravděpodobnost, že krytonosci i třásněnky budou v letním období škodit ještě více než v loňském roce.

Brukvovitá zelenina - většina porostů zůstává přikrytá textilií, pokud jsou dobře zatížené okraje, škůdci se k rostlinám nedostanou. Krytonosců je v letošním roce více než loni, je předpoklad vyšší škodlivosti nové generace v letním období - zvážit, zda se nevyplatí pořídit síť proti hmyzu, které chrání porosty před většinou běžných škůdců.

Ve fóliovnících, kde jsou vyšší teploty, mohou škodit larvy květilek - nedávat ředkvičky a další brukvovité rostliny na stejný záhon, kde byla na podzim brukvovitá zelenina. Dospělci květilek se vylíhnou z půdy, spáří se a nakladou vajíčka na rostliny, i když jsou překryty textilií (nepřilétají z okolí, ale vylíhnou se v přikrytém záhonu).

Přezimující polyfágní škůdci - nejvýznamnější jsou drátovci, u kterých se bude škodlivost zvyšovat v závislosti na oteplování půdy - budou se postupně stěhovat k povrchu. Lokálně mohou škodit přezimující housenky osenic, které okusují/překusují nadzemní i podzemní části rostlin.

Ostatní zelenina - v některých porostech cibule se početnost třásněnek výrazně zvýšila, škody sáním na listech teprve začínají, přilet bude pokračovat, zatím se vyplatí ošetřovat pouze plochy krátce před sklizní, kde hrozí poškození vzhledu listů. Lépe jsou na tom oblasti, kde sněžilo/pršelo. Třásněnky mohou škodit i v dalších plodinách.

Riziková: krytonosci, třásněnky, dřepčici, drátovci, housenky

Krytonosci

- nejvýznamnější je krytonosec čtyřzubý, ostatní druhy jsou méně významné. Dospělci škodí žírem na rostlinách, ale v této době je vyšší škodlivost larev, které se budou postupně líhnout z vykladených vajíček, vyžírat řapíky listů, u kedlubnů se mohou prožrat až do konzumní části. Nálet dospělců a kladení pokračuje.

Monitoring - nálet dospělců se monitoruje žlutými miskami nebo prohlídkou/oklepem rostlin. V řapících listů jsou vykousané jamky - místo rozříznout a zjistit, zda jsou tam vajíčka nebo se jedná jen o úživný žír.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před vykladením vajíček. Zakryté porosty netkanou textilií bez trhlin a s dobře zatíženými okraji jsou dostatečně chráněné. Napadány bývají nezakryté porosty nebo sadba v pěstírnách - ta může být zdrojem larev i v porostech, které byly na poli dobře zakryty.

Dřepčík olejkový

- může škodit stejným způsobem jako krytonosci, ale v porovnání s krytonosci je škodlivost na zelenině méně významná.

Monitoring a ochrana jsou shodné s krytonosci.

Třásněnky

- oproti minulému týdnu se **početnost dospělců zvýšila, v teplých dnech bude přilet pokračovat**. Dospělci jsou na listech jen krátce, škody sáním teprve začínají.

Monitoring - tmaví dospělci jsou většinou ukrytí mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - závisí na druhu cibule a době sklizně. Svazková cibule s listy může být poškozena sáním, tu se vyplatí ošetřit. S ochranou cibule určené ke sklizni později a bez listů bude lepší počkat, nálety budou pokračovat.

Užitečné organismy

- v nezakrytých porostech se mohou objevit první sluněčka, na povrchu půdy pobíhají různé druhy střevlíků, drabčků a pavouci. Za teplých dnů mohou být lokálně hojné samotářské včely, které létají pro vodu nebo si v půdě budují hnízda.

Tmaví dospělci třásněnek začínají sát na listech, na této rostlině bylo přes 10 dospělců, 7 je vidět na fotografii, další byli na jiných částech. S ošetřením počkat, příští týden jich může být jednou tolik či více.

Třásněnky se postupně stahují k bázi listů, na nejmladší části, nymfy zatím nejsou, světlé skvrny jsou zrnka písku nebo půda.